

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VISUOMENĖS INFORMAVIMO ĮSTATYMO NR. I-1418
28, 48, 50 IR 52 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

2022 m. vasario pabaigoje Europoje staiga pasikeitus geopolitinei ir saugumo situacijai dėl Rusijos Federacijos pradėtos atviros ir neišprovokuotos karinės agresijos Ukrainoje, Europos Sąjungos institucijoms imantis sprendimų dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje¹, Lietuvos Respublikoje įvedus nepaprastąją padėtį iškilo būtinybė peržiūrėti visuomenės informavimo srities teisinį reglamentavimą, ypač įvertinant galimybę visuomenės informavimo srities priežiūros institucijoms operatyviai reaguoti į informaciją, keliančią grėsmę Lietuvos saugumo interesams.

Nors pastaraisiais metais keičiant Visuomenės informavimo įstatymą buvo nuosekliai stiprinama priežiūra, susijusi su visuomenei pavojingos informacijos (pvz., kurstančios teroristinius nusikaltimus², keliančios rimtą ir didelį pavojų visuomenės saugumui³, dezinformacijos⁴) sklaida, informacinių grėsmių akivaizdoje ne visose visuomenės informavimo srityse teisinis reguliavimas yra pakankamas ir efektyvus (veiksmingas). Šiuo metu Visuomenės informavimo įstatyme nustatyti apribojimai skleisti draudžiamą informaciją mažiausiai veiksmingi internete, kur informacijos sklaidos mastas, greitis, intensyvumas ir galimas neigiamas poveikis yra didžiausi.

Viešosios informacijos priežiūrą vykdančios kompetentingos institucijos taip pat susiduria su tam tikrų teisinių instrumentų trūkumu, nepakankamai aiškiomis įstatyme nustatytomis informacijos sklaidos ribojimo procedūromis. Minėti trūkumai priežiūros institucijų įvardyti 2022 m. kovo 7 d. tarpinstituciniame pasitarime, kurį surengė Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, siekdama įvertinti teisinis reguliavimo efektyvumą.

Pirmiau nurodytos priežastys lėmė Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo (toliau – Įstatymas) Nr. I-1418 28, 48, 50 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projektas) parengimą.

Įstatymo projekto tikslas – išspręsti praktinio pobūdžio problemas, kylančias taikant įstatymo nuostatas dėl draudžiamos skleisti informacijos, ypač keliančios rimtą pavojų visuomenės saugumui ir platinamos internete, nustatyti efektyvesnes priemones šią informaciją apriboti.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projektas parengtas atsižvelgiant į 2022 m. kovo 15 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės Tarpinstitucinio pasitarime (protokolas Nr. 11; klausimas Nr. 19), taip pat Kultūros ministerijos 2022 m. kovo 7 d. surengtame tarpinstituciniame pasitarime vykusias diskusijas, kuriose aptarta esama situacija dėl Visuomenės informavimo įstatymu draudžiamos skleisti informacijos skleidimo, ribojimo ir galimų poveikių priemonių taikymo bei teisinio reguliavimo tobulinimo.

Įstatymo projektą parengė Visuomenės informavimo ir autorių teisių politikos grupė (grupės vadovas Deividas Velkas, tel. 8 608 45993, el. p. deividas.velkas@lrkm.lt).

¹ Žr. 2022 m. kovo 1 d. Europos Sąjungos Tarybos reglamentas (ES) 2022/350, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 833/2014 dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje ir 2022 m. kovo 1 d. Europos Sąjungos Tarybos sprendimą (BUSP) 2022/351, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2014/512/BUSP dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje.

² Žr. 2018 m. gruodžio 4 d. Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 2, 19, 48 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymą Nr. XIII-1683.

³ Žr. 2019 m. balandžio 26 d. Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 34-1 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymą Nr. XIII-2088.

⁴ Žr. 2021 m. sausio 14 d. Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 2, 19, 20, 22, 24, 25, 31, 33, 34, 34-1, 37, 38, 39, 40, 40-1, 40-3, 40-4, 43, 45, 47, 48, 51, 52 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 32-1, 40-5 straipsniais, 34-2 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo trečiojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymą Nr. XIV-180.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu Visuomenės informavimo įstatymu draudžiamos informacijos priežiūrą vykdo trys institucijos šio įstatymo nustatytos kompetencijos ribose:

1) *Lietuvos radijo ir televizijos komisija* (toliau – Komisija) prižiūri televizijos / radijo programų transliuotojų, retransliuotojų, šių programų platintojų internete, užsakomųjų audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikėjų, dalijimosi vaizdo medžiaga platformos paslaugų teikėjų veiklą (Visuomenės informavimo įstatymo 19 str. 5 d., 47–48 str.);

2) *žurnalistų etikos inspektorius ir jo vadovaujama Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyba* prižiūri viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų, išskyrus tuos, kuriuos prižiūri Komisija, veiklą (Visuomenės informavimo įstatymo 19 str. 5 d., 49–50 str.);

3) *policija* – įgaliota teikti privalomus nurodymus elektroninės informacijos prieglobos paslaugų teikėjams, viešųjų elektroninių ryšių tinklų ir tinklų paslaugų teikėjams dėl teroristinius nusikaltimus kurstančios informacijos (Visuomenės informavimo įstatymo 19 str. 9–12 d.).

Komisija ir policijai Visuomenės informavimo įstatymo nustatyta tvarka suteikti konkretūs įgaliojimai reaguoti į įstatyme nurodytais būdais (priemonėmis) skleidžiamą informaciją, kurią įstatymas draudžia skleisti, t. y. stabdyti ir nutraukti viešosios informacijos rengėjų (skleidėjų) veiklą, išduotų licencijų galiojimą; stabdyti neteisėtą veiklą; riboti ES šalių ir užsienio valstybių skleidžiamos informacijos (programų) laisvą priėmimą Lietuvos Respublikoje; duoti privalomus nurodymus elektroninės informacijos prieglobos paslaugų teikėjams ir interneto prieigoms paslaugų teikėjams; skirti ekonominio pobūdžio sankcijas (baudas). Šių institucijų prižiūrimų subjektų ratas yra pakankamai apibrėžtas. Kitaip yra su žurnalistų etikos inspektoriaus priežiūros sritimi, kuri apima iš esmės visus (likusius) viešosios informacijos rengėjus ir (ar) skleidėjus ir visą viešai skleidžiamą informaciją. Šiuo atveju prižiūrimų subjektų ratas nėra toks apibrėžtas, inspektoriaus įgaliojimų taikymas paremtas įstatyme nustatytų sprendimų priėmimu (Visuomenės informavimo įstatymo 50 str. 3 d.). Pagrindinė poveikio priemonė, kurią savo veikloje taiko žurnalistų etikos inspektorius – *įspėjimas ir reikalavimas pašalinti nustatytą įstatymo pažeidimą* (jei jį pašalinti yra galimybė). Nors inspektoriaus teisėtų reikalavimų, priimtų sprendimų nevykdymas ar kitoks trukdymas inspektoriui įgyvendinti įstatymo jam suteiktas teises ar įgaliojimus užtraukia administracinę atsakomybę (Visuomenės informavimo įstatymo 50 str. 19 d.), šios priemonės ne visada efektyvios, ypač kai informacija skleidžiama internete, o viešosios informacijos rengėjas (skleidėjas) nėra žinomas. Įstatymas inspektoriui taip pat nesuteikia įgaliojimų duoti privalomus nurodymus elektroninės informacijos prieglobos paslaugų teikėjams ir interneto prieigoms paslaugų teikėjams.

Žurnalistų etikos inspektoriaus priežiūroje esančių viešosios informacijos rengėjų ir (ar) skleidėjų veiklos laikino stabdymo ir nutraukimo sąlygos bei procedūros nustatytos Visuomenės informavimo įstatymo 52 straipsnyje (šios nuostatos praktikoje nė karto nebuvo taikytos – *past.*). Jame nustatyta, kad viešosios informacijos rengėjo ir (ar) skleidėjo, išskyrus radijo ir (ar) televizijos programų transliuotojus, retransliuotojus, televizijos programų ir (ar) atskirų programų platinimo internete paslaugų teikėjus ir (ar) užsakomųjų audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikėjus, veiklą gali laikinai sustabdyti arba nutraukti teismas, jeigu viešosios informacijos rengėjas ir (ar) skleidėjas pažeidžia šio įstatymo 19 straipsnio 1 ir (ar) 2 dalių nuostatas. Priimdamas sprendimą dėl laikino viešosios informacijos rengėjo ir (ar) skleidėjo veiklos sustabdymo, teismas gali nustatyti ne ilgesnį kaip vieno mėnesio veiklos sustabdymo terminą laikraščių redakcijoms ir ne ilgesnį kaip trijų mėnesių – žurnalų redakcijoms. Viešosios informacijos rengėjo ir (ar) skleidėjo veikla gali būti teismo nutraukiama tuo atveju, jei per pastaruosius 12 mėnesių teismas jau buvo bent kartą sustabdęs jo veiklą. Šiame straipsnyje nustatytas reguliavimas nėra pakankamas ir veiksmingas, ypač tais atvejais, kai įstatymu draudžiama informacija skleidžiama internete. Šiuo atveju efektyvesnė (veiksmingesnė) priemonė yra ne veiklos stabdymas, bet prieigos prie draudžiamos informacijos pašalinimas.

Komisijos priežiūros atveju Visuomenės informavimo įstatymas nustato, kad Komisija turi teisę duoti privalomus nurodymus elektroninės informacijos prieglobos paslaugų teikėjui (*skubiai pašalinti elektroninės informacijos prieglobos paslaugų teikėjo saugomą informaciją, naudojamą vykdant veiklą, apie kurią nebuvo pranešta, arba panaikinti galimybę šią informaciją pasiekti*) arba viešųjų elektroninių ryšių tinklų ir (ar) viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjui (*panaikinti*

galimybę pasiekti informaciją, naudojamą vykdant veiklą, apie kurią nebuvo pranešta teisės aktu nustatyta tvarka) nustačiusi, kad televizijos programų ir (ar) atskirų programų platinimo internete paslaugų teikimo veiklą, apie ją nepranešę Komisijai, pradėjo vykdyti asmenys, teikiantys Lietuvos Respublikos vartotojams televizijos programų ir (ar) atskirų programų platinimo internete paslaugas. Kitų paslaugų teikėjų, kurių veikla internete būtų stabdoma nurodytu pagrindu (kai apie veiklą nėra pranešta Komisijai), Visuomenės informavimo įstatymas nenumato.

Visuomenės informavimo įstatymas numato valstybės paramą viešosios informacijos rengėjams (jų kultūriniais ir šviečiamiesiems projektams). Ši finansinė parama teikiama per viešąją įstaigą Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondą (toliau – Fondas) remiantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu⁵ patvirtintais *Valstybės teikiamos dalinės finansinės paramos kultūriniais, visuomenės informavimo saugumo, medijų raštingumo ugdymo ir šviečiamiesiems projektams pagal Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondui pateiktas paraiškas bendrųjų konkursų nuostatais* (toliau – Bendrieji konkursų nuostatai). Juose nustatytos programų finansavimo proporcijos, kurių privalo laikytis Fondo taryba, priimanti sprendimus dėl konkursų rezultatų. Įstatyme nustatytas baigtinis sąrašas programų, pagal kuriuos finansuojami viešosios informacijos rengėjų projektai, šių projektų tematika ir programų finansavimo proporcijos riboja Fondo gyvybingumą, t. y. galimybes operatyviai reaguoti į pasikeitusią ar besikeičiančią visuomenės informavimo aplinką ir informacinę erdvę.

Be kita ko, nuo 2022 m. kovo 11 d. Lietuvos Respublikos Seimui įvedus nepaprastąją padėtį⁶ Lietuvos Respublikos teritorijoje, iki 2022 m. balandžio 20 d. (iki nustos veikti nepaprastoji padėtis) Lietuvos policijai ir žurnalistų etikos inspektoriui suteikti įgaliojimai duoti elektroninės informacijos prieglobos paslaugų teikėjams ir interneto prieigos paslaugų teikėjams privalomus nurodymus panaikinti galimybę pasiekti visuomenės informavimo priemonės, o leidinių pardavėjams, leidinių pristatymo ar kitokias platinimo paslaugas teikiantiems subjektams – privalomus nurodymus sustabdyti leidinių pardavimą, pristatymą ar platinimą, kai skleidžiama Visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1 ir (ar) 3 punktuose nurodyta informacija, susijusi su aplinkybėmis, dėl kurių įvesta nepaprastoji padėtis. Numatyta, kad šiuos privalomus nurodymus minėti pareigūnai gali duoti iki teismo sprendimo priėmimo, bet ne ilgiau kaip 72 valandoms.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Įstatymo projektu (1 straipsniu) siūloma nustatyti, kad Fondo taryba ekstremaliosios situacijos metu, paskelbus mobilizaciją, karo ar nepaprastosios padėties atveju motyvuotu sprendimu gali remti ir Visuomenės informavimo įstatymo straipsnio 14 dalyje nenumatytus viešosios informacijos rengėjų kultūrinius, visuomenės informavimo saugumo, medijų raštingumo ugdymo ir šviečiamuosius projektus, taip pat nukrypti nuo Bendruosiuose konkursų nuostatuose patvirtintų programų finansavimo proporcijų. Tokiu būdu Fondo tarybai būtų suteikiama teisė reaguoti į pasikeitusią visuomenės informavimo aplinką, sumažinti kylančias įtampas valstybės paramos reikalaujančiose visuomenės informavimo srityse.

Įstatymo projektu (2 straipsniu) siūloma praplėsti subjektų sąrašą, kuriems nepranešus apie pradėtą vykdyti veiklą Komisijai, ji galėtų duoti atitinkamus privalomus nurodymus. Šie nurodymai būtų duodami (1) užsakomųjų audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikėjams ir (2) asmenims, vykdančioms nelicencijuojamą televizijos programų transliavimo veiklą. Toks pakeitimas Komisijai leistų efektyviau naudotis suteiktais teisiniais instrumentais, kai internete platinamas netinkamas audiovizualinis turinys.

Įstatymo projektu (3 straipsniu) siūloma suteikti teisę žurnalistų etikos inspektoriui (priimti sprendimą) duoti privalomus nurodymus elektroninės informacijos prieglobos paslaugų teikėjams

⁵ Žr. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. spalio 31 d. nutarimą Nr. 1190 „Dėl periodinių kultūros ir meno leidinių kultūrinių projektų įgyvendinimo paslaugų priskyrimo visuotinės ekonominės svarbos paslaugoms ir valstybės teikiamos dalinės finansinės paramos kultūriniais, visuomenės informavimo saugumo, medijų raštingumo ugdymo ir šviečiamiesiems projektams pagal spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondui pateiktas paraiškas bendrųjų konkursų nuostatų patvirtinimo”.

⁶ Žr. Lietuvos Respublikos Seimo 2022 m. kovo 10 d. nutarimo Nr. XIV-932 „Dėl nepaprastosios padėties įvedimo” 2 straipsnio 2 ir 3 punktus.

arba interneto prieigos paslaugų teikėjams pašalinti arba panaikinti galimybę pasiekti Visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1 ar 3 punkte nurodytą draudžiamą informaciją, t. y. informaciją, kurioje skleidžiama *dezinformacija, karo propaganda, kurstomas karas, raginama prievarta pažeisti Lietuvos Respublikos suverenitetą – pakeisti jos konstitucinę santvarką, kėsintis į jos nepriklausomybę arba pažeisti teritorijos vientisumą* (1 punktas) arba skleidžiama ar kurstoma *neapykanta, tyčiojimas, niekinimas, kurstoma diskriminuoti, smurtauti, fiziškai susidoroti su žmonių grupe ar jai priklausančiu asmeniu dėl amžiaus, lyties, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, negalios, tikėjimo, įsitikinimų, pažiūrų ar religijos pagrindu* (3 punktas). Tokiu būdu būtų nustatytos efektyvesnės reagavimo (poveikio) priemonės, kai internete skleidžiama draudžiama informacija. Šių nuostatų taikymas detalizuotas Įstatymo projekto 4 straipsnyje.

Įstatymo projektu (4 straipsniu) siūloma patikslinti viešosios informacijos rengėjų ir (ar) skleidėjų veiklos laikino sustabdymo ir nutraukimo procedūras, taip pat nustatyti prieigos prie viešosios informacijos pašalinimo procedūrą tose visuomenės informavimo srityse, kuriose priežiūrą atlieka žurnalistų etikos inspektorius. Įstatymo projektu keičiamo Visuomenės informavimo įstatymo 52 straipsnio 2–4 dalyse numatomos *įprastinė* ir *skubos* procedūra, kuomet akivaizdžiai, rimtai ir sunkiai pažeidus Visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalies reikalavimus gali būti laikinai (iki 3 mėnesių) stabdoma viešosios informacijos rengėjo ir (ar) skleidėjo veikla. Skirtingai nuo *įprastinės* procedūros, *skubiu atveju* procedūra gali būti inicijuojama, kai pažeidimas padaromas pirmą (vieną) kartą, tačiau jo pasekmės sukelia rimtą ir didelį pavojų visuomenės saugumui, įskaitant nacionalinio saugumo ir gynybos užtikrinimą (skirtingo skubumo procedūros taip pat yra numatytos Visuomenės informavimo įstatymo 34¹ straipsnyje, kuris reglamentuoja audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimo laisvės apribojimus – *past.*). Numatoma, kad sprendimą dėl viešosios informacijos rengėjo ir (ar) skleidėjo veiklos sustabdymo turėtų priimti Vilniaus apygardos administracinis teismas, kuriam atitinkamą prašymą ir kitą būtiną medžiagą pateiktų žurnalistų etikos inspektorius. Teismo sprendimo priėmimo, nagrinėjimo terminai ir tvarka nustatomi analogiškai, kaip yra nustatyta kitais Visuomenės informavimo įstatymo atvejais (pvz., šio įstatymo 48 straipsnio 20 dalyje).

Įstatymo projektu (4 straipsniu) keičiamo Visuomenės informavimo įstatymo 52 straipsnio 5 dalyje patikslinama nuostata, kad viešosios informacijos rengėjo ir (ar) skleidėjo veikla gali būti nutraukiama, jei per paskutinius 12 mėnesių teismas jau buvo bent kartą sustabdęs jo veiklą ir viešosios informacijos rengėjas ir (ar) skleidėjas pakartotinai padaro įstatymo 19 straipsnio 1 dalies pažeidimą.

Skirtingai nuo esamo teisinio reguliavimo, viešosios informacijos rengėjų ir (ar) skleidėjų, išskyrus radijo ir (ar) televizijos programų transliuotojus, retransliuotojus, televizijos programų ir (ar) atskirų programų platinimo internete paslaugų teikėjus ir (ar) užsakomųjų audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikėjus, veiklos laikino sustabdymo ir nutraukimo sąlygas siūloma susieti tik su ta draudžiama informacija, kuri žalinga visuomenei bendrai, bet ne pavieniams asmenims. Todėl Įstatymo projekte kaip pagrindo stabdyti ar nutraukti viešosios informacijos rengėjo ir (ar) skleidėjo veiklą siūloma atsisakyti Visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnio 2 dalies pažeidimo.

Įstatymo projektu (4 straipsniu) keičiamo Visuomenės informavimo įstatymo 52 straipsnio 6–7 dalyse aptariama prieigos prie viešosios informacijos pašalinimo internete procedūra; nustatomi nauji įgaliojimai žurnalistų etikos inspektoriumi – sužinojus apie internete skleidžiamą Visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1 ar 3 punktuose nurodytą informaciją ir jos nustatyta tvarka (per 8 val.) nepašalinus po pranešimo arba per nurodytą laiką nuo tokio sužinojimo nesant galimybių nustatyti viešosios informacijos rengėją ir (ar) skleidėją, būtų duodami privalomi nurodymai elektroninės informacijos prieglobos paslaugų teikėjams arba interneto prieigos paslaugų teikėjams panaikinti galimybę šią informaciją pasiekti ne ilgiau kaip 72 valandoms, o privalomi nurodymai pašalinti šią informaciją arba panaikinti galimybę ją pasiekti ilgiau kaip 72 valandoms – su teismo leidimu. Teismo leidimo išdavimo, apskundimo terminai ir tvarka nustatomi analogiškai, kaip yra nustatyta kitais Visuomenės informavimo įstatymo atvejais (pvz., šio įstatymo 19 straipsnio 10 dalyje, 48 straipsnio 7 dalyje).

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Remiantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“ patvirtintos Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos 36 punktu, poveikio vertinimo rezultatai atskira Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma neišforminami.

Neigiamų priimto įstatymo pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įstatymas, priimtas Įstatymo projekto pagrindu, neigiamos įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės. Priešingai – teisėkūros iniciatyva siekiama efektyvesnės viešosios erdvės apsaugos, kuri susiklosčius nepalankiai geopolitinei ir saugumo regione situacijai, galės sumažinti dezinformacijos ir kitų informacinių grėsmių poveikį, eskalavimą ir visuomenėje keliamą įtampą.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo įgyvendinimas neturės neigiamos įtakos verslui ir jo plėtrai, tačiau skatins griežčiau laikytis viešajai informacijai ir visuomenės informavimui įstatymo nustatytų reikalavimų. Įgyvendinus įstatymą, bus labiau suvienodinta institucinė priežiūra skirtingose visuomenės informavimo srityse, todėl tikėtinas lengvesnis verslo (žiniasklaidos verslo) subjektų prisitaikymas prie teisinio reguliavimo pokyčių.

8. Ar įstatymo projektas neprieštaruoja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymo projektas neprieštaruoja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus Įstatymo projektą, nereikės priimti, keisti ar pripažinti netekusiais galios kitų įstatymų.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, kitų norminių teisės aktų rengimo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymo projekte naujos sąvokos nesiūlomos.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projekto nuostatos neprieštaruoja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijai, Europos Sąjungos dokumentams (teisės aktams).

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Įstatymui įgyvendinti įgyvendinamųjų teisės aktų priimti nereikės.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Kadangi Įstatymo projektu siekiama sukurti efektyvesnę priežiūrą visuomenės informavimo srityse suteikiant papildomus įgaliojimus žurnalistų etikos inspektoriui, įstatymo įgyvendinimas gali pareikalausiti skirti Žurnalistų etikos inspektoriatui tarnybai papildomų biudžeto lėšų, kurių poreikis kol

kas nėra žinomas. Kita vertus, Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos asignavimai 2022 metais, palyginti su 2021 metais, didėjo 27 proc. (iš jų asignavimai darbo užmokesčiui didėjo 17 proc.). Todėl objektyvus papildomų lėšų poreikis vertintinas atsižvelgus į minėtą asignavimų padidėjimą, o prireikus, gali būti pateiktas planuojant kitų metų biudžetą, rengiant 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Reikšminiai Įstatymo projekto žodžiai: „žurnalistų etikos inspektorius“, „privalomi nurodymai“, „informacijos pašalinimas“, „veiklos laikinas sustabdymas“, „veiklos nutraukimas“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Atsižvelgiant į tai, kad 2022 m. balandžio 20 d. nustos galioti Lietuvos Respublikos Seimo 2022 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. XIV-932 „Dėl nepaprastosios padėties įvedimo“ Lietuvos Respublikos teritorijoje įvesta nepaprastoji padėtis, kurioje be kitų apribojimų numatyta Visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1 ir (ar) 3 punktuose nurodytos informacijos skleidimo ribojimas ir nustatytas atitinkamas priežiūros mechanizmas, svarbu užtikrinti nepertraukiamą draudžiamos skleisti informacijos kontrolę. Siekiant išlaikyti priežiūros tęstinumą, Įstatymas turėtų įsigalioti nepasibaigus nepaprastosios padėties teisiniam režimui, todėl Įstatymo projektą siūloma svarstyti skubos tvarka.